

VILNIAUS UNIVERSITETAS

Lietuvos Respublikos sveikatos
apsaugos ministerijai

Į 2024-04-25 Nr. (1.1.3-421)10-1496

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ODONTOLOGIJOS PRAKTIKOS IR BURNOS PRIEŽIŪROS PRAKTIKOS ĮSTATYMO NR. I-L246 1, 2, 11 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-3096(3) IR LIETUVOS RESPUBLIKOS PACIENTŲ TEISIŲ IR ŽALOS SVEIKATAI ATLYGINIMO ĮSTATYMO NR. I-L562 2 IR 24 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-3097(2)“ PROJEKTO

Vilniaus universitetas pagal kompetenciją išnagrinėjo Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos odontologijos praktikos ir burnos priežiūros praktikos įstatymo Nr. I-L246 1, 2, 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3096(3) ir Lietuvos Respublikos pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo Nr. I-L562 2 ir 24 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3097(2)“ projektą (toliau – Nutarimo projektas) ir teikia pastabas ir pasiūlymus.

1. Lietuvos Respublikos odontologijos praktikos ir burnos priežiūros praktikos įstatymo (toliau – OPĮ) ir Lietuvos Respublikos pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo (toliau – Pacientų įstatymas) pakeitimais, be kita ko, buvo siekta, kad atitinkamų kryptių studijų programų studentų dalyvavimas sveikatos priežiūros paslaugų teikime (kaip privalomos studijos programos dalies įgyvendinimas) būtų įteisintas ne tik Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro tvirtinamuose studijų kryptių aprašuose, bet ir įstatymo lygmeniu. Atsižvelgiant į tai, siūlytume į Nutarimo projektą įtraukti siūlymą Lietuvos Respublikos odontologijos praktikos ir burnos priežiūros praktikos įstatymo Nr. I-L246 1, 2, 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą (toliau – OPĮ projektas) papildyti OPĮ 2 straipsnio 2 dalies pakeitimu, jį išdėstant taip:

„2. Burnos priežiūros praktika – burnos priežiūros specialisto pagal įgytą profesinę kvalifikaciją ir nustatytą kompetenciją teikiamos asmens sveikatos priežiūros paslaugos (**įskaitant asmens sveikatos priežiūros paslaugas, kurių teikime dalyvauja burnos priežiūros studijų krypties studijų programos studentas**), apimančios burnos ligų profilaktiką bei medicinos priemonių (prietaisų) (dantų ir veido žandikaulių protezų, ortodontinių įtaisų ir įtvarų) gamybą.“

Atitinkamai siūlytume į Nutarimo projektą įtraukti siūlymą OPĮ projektą papildyti ir OPĮ 2 straipsnio 14 dalies pakeitimu, jį išdėstant taip

„14. Odontologijos praktika – odontologo pagal įgytą profesinę kvalifikaciją ir nustatytą kompetenciją teikiamos asmens sveikatos priežiūros paslaugos (**įskaitant asmens sveikatos priežiūros paslaugas, kurių teikime dalyvauja odontologijos studijų krypties studijų programos studentas**), apimančios burnos ligų profilaktiką, diagnostiką ir gydymą.“

Manytume, kad tokiu būdu būtų tiek išlaikyta egzistuojanti sveikatos priežiūros sistema, kuri nustato, kad asmens sveikatos priežiūros paslaugas teikia tik atitinkamą licenciją turintys specialistai, tiek aiškiai įstatymo lygmeniu įtvirtinta, kad asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikime dalyvauja ir studentai, kartu įgyvendindami studijų kryptių programų aprašų reikalavimus, tarp kurių yra numatytas privalomas praktinis mokymas.

---

2. Nutarimo projektu siūloma patikslinti OPĮ projektu keičiamus OPĮ 2 straipsnio 3, 15, 22 ir 23 dalyse įtvirtintus odontologijos ir burnos priežiūros praktikos klaidos ir šiurkščios klaidos apibrėžimus, papildant juos nuostatomis, įtvirtinančiomis, kad į odontologo ar burnos priežiūros specialisto veiką įskaitoma ir odontologijos ar burnos priežiūros studijų krypties studijų programos studento praktikos priežiūra, tačiau atkreiptinas dėmesys į tai, kad OPĮ 8 straipsnio (reglamentuojančio licencijų galiojimo sustabdymą) 1 dalies 5 punkte įtvirtinta, kad licencijos galiojimas sustabdomas, jeigu „*profesinės kompetencijos vertinimo komisija nustatė, kad odontologas ar burnos priežiūros specialistas padarė šiurkščią odontologijos ar burnos priežiūros praktikos klaidą arba per vienus metus nuo paskutinės odontologo ar burnos priežiūros specialisto praktikos klaidos padarė odontologijos ir burnos priežiūros praktikos klaidą, ir nusprendė, kad odontologo ar burnos priežiūros specialisto kvalifikacija neatitinka licencijoje nurodytos profesinės kvalifikacijos reikalavimų*“. Manytina, kad, taikant šią nuostatą ir vertinant, ar yra pagrindas sustabdyti licencijos galiojimą, būtų fiksuojamos visos odontologo ir burnos priežiūros praktikos klaidos, t. y. tiek klaidos, atsiradusios dėl paties odontologo ar burnos priežiūros specialisto tiesiogiai pacientui suteiktų sveikatos priežiūros paslaugų, tiek dėl klaidos, atsiradusios dėl netinkamos odontologijos ar burnos priežiūros studijų krypties studijų programos studento praktikos priežiūros.

Atsižvelgiant į tai, kad faktiškai praktikos metu pvz., odontologams pavedama vienu metu prižiūrėti net iki 10 studentų, odontologijos praktikos klaidos tikimybė stipriai išauga, nors pvz., pati klaida gali būti padaryta ne todėl, kad odontologui trūksta profesinės kvalifikacijos, o todėl, kad odontologas fiziškai yra nepajėgus vienu metu prižiūrėti didelę grupę studentų, kurie visi vienu metu mokosi ir dalyvauja odontologinės priežiūros (pagalbos) paslaugų teikime. Kartu išauga rizika, kad, laikantis OPĮ numatyto teisinio reguliavimo, odontologui odontologijos praktikos licencija gali būti labai greitai sustabdyta, o tai gali stipriai atgrasyti odontologus nuo dalyvavimo studentų praktinio mokymo procese bei kartu apsunkinti patį mokymosi proceso organizavimą. Manytume, kad odontologo ir burnos priežiūros specialisto veiklos, kurios lemia odontologijos ir burnos priežiūros praktikos klaidas, turėtų būti atskiros, išskiriant odontologo ar burnos priežiūros specialisto klaidas, kurios atsirado jiems patiems asmeniškai tiesiogiai pacientui teikiant sveikatos priežiūros paslaugas, ir klaidas, kurios atsirado dėl netinkamos studento priežiūros, pastarajam dalyvaujant odontologinės ar burnos priežiūros (pagalbos) paslaugų teikime. Atsižvelgiant į tai, siūlytume papildomai į Nutarimo projektą įtraukti siūlymą pakeisti OPĮ 8 straipsnio 1 dalies 5 punktą ir jį papildyti išlyga, kada licencijos galiojimas nebūtų stabdomas:

„5) profesinės kompetencijos vertinimo komisija nustatė, kad odontologas ar burnos priežiūros specialistas padarė šiurkščią odontologijos ar burnos priežiūros praktikos klaidą arba per vienus metus nuo paskutinės odontologo ar burnos priežiūros specialisto praktikos klaidos padarė odontologijos ir burnos priežiūros praktikos klaidą, ir nusprendė, kad odontologo ar burnos priežiūros specialisto kvalifikacija neatitinka licencijoje nurodytos profesinės kvalifikacijos reikalavimų; **šis punktas nėra taikomas, jeigu odontologijos ar burnos priežiūros praktikos klaida ar šiurkšti klaida buvo padaryta dėl netinkamos odontologijos ar burnos priežiūros studijų krypties studijų programų studento priežiūros, jam studijų proceso metu atliekant praktiką bei dalyvaujant odontologinės ar burnos priežiūros (pagalbos) paslaugų teikime.**“

Atitinkamai siūloma pakeisti ir OPĮ 9 straipsnio 1 dalies 3 punktą, reglamentuojantį licencijos galiojimo panaikinimą:

„3) kai licencijos turėtojas per vienus metus nuo paskutinės šiurkščios odontologijos ar burnos priežiūros praktikos klaidos padarymo padaro šiurkščią odontologijos ar burnos priežiūros praktikos klaidą, kurią nustato Profesinės kompetencijos vertinimo komisija; **šis punktas nėra taikomas, jeigu odontologijos ar burnos priežiūros praktikos klaida ar šiurkšti klaida buvo padaryta dėl netinkamos odontologijos ar burnos priežiūros studijų krypties studijų programų studento priežiūros, jam studijų proceso metu atliekant praktiką bei dalyvaujant odontologinės ar burnos priežiūros (pagalbos) paslaugų teikime.**“

3. Nepritariame Nutarimo projekto 2 punktui, kuriuo siūloma nepritarti Lietuvos Respublikos pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo Nr. I-1562 2 ir 24 straipsnių pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIVP-3097(2) (toliau – Pacientų įstatymo projektas).

Nors toje pačioje Pacientų įstatymo 24 straipsnio 6 dalyje ir numatyta, kad „Komisija sprendimą atlyginti žalą priima nevertindama asmens sveikatos priežiūros įstaigos ir ją padariusio sveikatos priežiūros specialisto kaltės“, tačiau šioje nuostatoje sveikatos priežiūros specialistas vis tik išskiriamas kaip atskiras subjektas, kuris galėjo padaryti žalą, todėl manome, kad Pacientų įstatymo 24 straipsnio 6 dalyje turėtų būti aiškiai ir nedviprasmiškai įtvirtinta, kad pacientui padaryta žala bus atlyginama ne tik tais atvejais, kai ji buvo padaryta asmens sveikatos priežiūros paslaugas teikiant sveikatos priežiūros specialistui, bet ir tais atvejais, kai asmens sveikatos priežiūros paslaugas teikė sveikatos priežiūros specialistas, šių paslaugų teikime dalyvaujant odontologijos ir burnos priežiūros studijų krypties studijų programos studentui.

Jeigu būtų pritarta šio rašto 1 punkte pateiktiems siūlymams dėl sąvokų „burnos priežiūros praktika“ ir „odontologijos praktika“ apibrėžimų pakeitimo, siūlytume pritarti ir Pacientų įstatymo projektui, kartu Nutarimo projektu pasiūlant pakoreguoti Pacientų įstatymo projekto 2 straipsniu keičiamą Pacientų įstatymo 24 straipsnio 6 dalį, suderinant ją su OPĮ projekto nuostatomis ir išdėstant ją taip:

„6. Žala atlyginama, jeigu Komisija nustato, kad teikiant asmens sveikatos priežiūros paslaugas **(įskaitant asmens sveikatos priežiūros paslaugas, kurių teikime dalyvauja odontologijos ir burnos priežiūros studijų krypties studijų programos studentas)** paciento sveikatai yra padaryta žala ir kad tai nėra neišvengiama žala. Jeigu Komisija nustato, kad pacientas tyčia ar dėl didelio neatsargumo prisidėjo prie žalos atsiradimo, žala Apraše nustatytais sąlygomis ir tvarka neatlyginama arba mažinamas atlygintinos žalos dydis. Nustatytas atlygintinos žalos dydis yra mažinamas ligos išmokos, mokamos pagal Lietuvos Respublikos ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymą, šalpos neįgalumo pensijos ir socialinio draudimo netekto darbingumo pensijos, jeigu jos mokamos pacientui dėl žalos sukeltos ligos ir (ar) sveikatos sutrikimo, ir laidojimo pašalpos, šalpos našlaičių pensijos, socialinio draudimo našlaičių pensijos, valstybinės našlių pensijos ir valstybinės našlaičių pensijos, jeigu jos mokamos kitam asmeniui, turinčiam teisę į žalos atlyginimą, dėl žalos sukeltos paciento mirties (toliau – išmokos), dydžiu, kuris nustatomas skaičiuojant gautas ar gautinas sumas tuo pačiu laikotarpiu, kaip ir nustatyti netiesioginiai nuostoliai (negautos pajamos), – šiuo atveju pacientui ar kitam asmeniui, turinčiam teisę į žalos atlyginimą, iš sąskaitos išmokamas nustatyto atlygintinos žalos dydžio ir šioje dalyje nustatyta tvarka apskaičiuoto išmokų dydžio skirtumas. Komisija sprendimą atlyginti žalą priima nevertindama asmens sveikatos priežiūros įstaigos ir ją padariusio sveikatos priežiūros specialisto kaltės. Komisijos sprendime žalos atlyginimas nurodomas ir išmokamas vienkartinė išmoka.“